

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ МАРГАНЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
МАРГАНЕЦЬКА СЕРЕДНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І – ІІІ СТУПЕНІВ №2
З ПОГЛИБЛЕНИМ ВИВЧЕННЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З 1 КЛАСУ

ВИСТУП
НА ЗАСІДАННІ МЕТОДИЧНОЇ КОМІСІЇ ВЧИТЕЛІВ РОЗВИВАЛЬНОГО
НАВЧАННЯ
НА ТЕМУ:

**« ОБДАРОВАНА ДИТИНА:
РИСИ, ВИДИ,
РІЗНИЦЯ МІЖ ОБДАРОВАНІСТЮ ТА
ТАЛАНОВИТІСТЮ»**

ПІДГОТУВАЛА
ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗОШ №2
СПЕЦІАЛІСТ ВИЩОЇ КАТЕГОРІЇ
БУРЛАКА О.І

Педагог повинен володіти знаннями про види обдарованості, тому що до учнів із різними видами обдарованості потрібен різний підхід, різні системи роботи.

Не знаючи видів обдарованості, деяких із них можна просто не помітити, приймаючи своєрідність розумової й творчої діяльності дитини за її недисциплінованість чи навіть дивацтва, тому знання видів обдарованості учнів необхідні для того, щоб правильно оцінити можливості дитини й допомогти їй у вирішенні проблем, правильно орієнтувати її у виборі майбутньої професії.

Обдарованість завжди розривається на основі улюбленою дитиною діяльності.

Якщо ви бачите в дитині яскраві, стійкі інтереси до якоїсь діяльності, це завжди знак, що в неї може бути виявлений той чи інший вид обдарованості.

Риси обдарованої дитини:

- часто "перескакують" через послідовні етапи свого розвитку;
- у них чудова пам'ять;
- рано починають класифікувати і категорувати інформацію,
- із задоволенням віддаються колекціонуванню;
- мають великий словниковий запас;
- можуть займатися кількома справами відразу,
- дуже допитливі;
- у ранньому віці здатні простежувати причинно-наслідкові зв'язки, робити правильні висновки;
- можуть тривалий час концентрувати свою увагу;
- мають сильно розвинуте почуття гумору;
- постійно намагаються вирішувати проблеми;

- часто роздратовують ровесників звичкою поправляти інших і вважають себе такими, що завжди мають рацію;
- їм бракує емоціонального балансу, вони часто нетерпеливі та поривчасті;

Види обдарованості

Найлегше розпізнати **інтелектуальний вид** обдарованості. Саме таких дітей учителі називають «розумниками», «світлими головами» й «надією школи». Ці учні мають міцні, глибокі знання, дуже часто вміють самостійно їх отримувати – самі читають складну літературу, можуть критично поставитися до тих чи інших джерел. Учні цього типу обдарованості точно й глибоко аналізують навчальний і пізнавальний матеріал, нерідко схильні до філософського осмислення його. Високий інтелект, розвинутий розум дозволяють їм із легкістю засвоювати різні предмети, однак різне ставлення цих учнів до шкільних предметів і, відповідно, до вчителів призводить до того, що з одних предметів вони навчаються блискуче, а з інших – ні.

2 основних підвиди інтелектуальної обдарованості:

загальні розумові здібності;

здібності в спеціальній галузі знань.

Академічний вид. Теж характерний досить високий інтелект, однак на перший план виходять особливі здібності саме до навчання. Особливості їхньої пізнавальної сфери (мислення, пам'яті, уваги) такі, що роблять навчання для них досить легким, а іноді приємним.

У деяких випадках учителеві важко розрізнити інтелектуальний і академічний тип обдарованості. Однак для учнів інтелектуального типу характерна більша самостійність і критичність розуму.

Художній вид обдарованості не складно виявити. Він виявляється і художній діяльності – музиці, танцях, живописі, скульптурі, сценічній діяльності. Учитель

повинен бачити ці здібності, сприяти їх розвиткові й у разі дійсно високого їхнього рівня подбати про те, щоб така дитина потрапила до відповідного фахівця, котрий міг би професійно з нею працювати.

Креативний вид. Головна особливість – нестандартне мислення; особливий, часто не схожий з іншими погляд на світ. Цей тип складно виявити в шкільній практиці, тому що стандартні шкільні програми не дають можливості цим дітям виявити себе.

Для того, щоб побачити справжні творчі здібності цих учнів, хм потрібно пропонувати особливу діяльність, яка припускає й активно передбачає вияв справжньої самотності, незвичайне бачення світу, нестандартні теми творів, особливі творчі завдання чи дослідницькі проекти.

Щоправда, і вчитель, щоб оцінити оригінальність, нешаблонність цих дітей, повинен мати і сам якщо вже не креативність, то хоча б достатню широту поглядів, відсутність жорстоких стереотипів у мисленні та роботі.

Лідерська (соціальна) обдарованість – характеризується здатністю розуміти інших людей, будувати з ними конструктивні взаємини, керувати ними.

Лідерська обдарованість передбачає досить високий рівень інтелекту, однак поряд з цим необхідна і добре розвинена інтуїція, розуміння почуттів і потреб цих людей, здатність до співпереживання, у багатьох випадках у людей з цим типом обдарованості спостерігається і яскраве почуття гумору, яке допомагає їм подібатися іншим людям.

Психомоторна (спортивна) обдарованість. Одразу слід зазначити, що поширена думка про знижені розумові здібності у спортсменів не відповідає дійсності. Численні дослідження засвідчили, що у видатних спортсменів значно вищі від середніх інтелектуальні можливості – це стосується навіть таких, здавалося б, далеких від інтелекту видів спорту, як важка атлетика чи футбол.

Якщо ж в учнів, які займаються спортом, створити відповідну мотивацію, то вони, як правило, можуть чудово навчатися.

ЧИМ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ОБДАРОВАНА ДИТИНА ВІД ТАЛАНОВИТОЇ?

Обдарованість — високий рівень розвитку загальних і спеціальних здібностей, що є передумовою творчих досягнень

Існує кілька типів індивідуальної обдарованості:

- раціонально-мислительний — необхідний ученим, політикам, економістам;
- образно-художній — дизайнерам, конструкторам, художникам, письменникам;
- раціонально-образний — історикам, філософам, учителям;
- емоційно-почуттєвий — режисерам, літераторам.

Уже в ранньому віці обдарованим дітям властива підвищена пізнавальна активність, яка забезпечує мимовільне пізнання навколишнього світу. Вони є справжніми маленькими трудівниками, які відчують задоволення від праці. Проте ця категорія дітей неоднорідна. Серед них є малюки з прискореним розумовим розвитком, з ранньою розумовою спеціалізацією та з деякими ознаками непересічних здібностей.

Обдаровані діти з прискореним розумовим розвитком (вундеркінди) часто вже в два-три роки виявляють велику розумову активність. Вони рано навчаються читати і рахувати, ерудованіші за однолітків, у школі швидше засвоюють матеріал, а тому закінчують її раніше, ніж ровесники.

Обдаровані діти з ранньою розумовою спеціалізацією мають підвищений інтерес до певної галузі знань. В основному помітний він у підлітковому віці

Обдаровані діти з деякими ознаками непересічних здібностей не виділяються серед ровесників високими успіхами у навчанні. Проте в них дуже добре розвинуті деякі пізнавальні процеси (пам'ять, уява, спостережливість), що є

потенційними ознаками обдарованості і які згодом можуть розвинути у спеціальні здібності.

Вищий прояв розвинутих здібностей нерідко називають **талантом**.

***Талант** (гр. *talanton* — вага, міра, рівень здібностей) — поєднання високо-розвинутих спеціальних здібностей, яке дає людині змогу створювати такі продукти діяльності, що виділяються своєю новизною, досконалістю і мають високу суспільну значущість.*

Жодна окремо взята здібність не може бути талантом, навіть якщо вона яскраво виражена і має високий рівень розвитку.

Як і здібності, талант є лише можливістю для набуття високої майстерності й великих успіхів у творчості, а творчі досягнення залежать від суспільно-історичних умов життя людей. Щоб досягти високої майстерності, необхідно багато працювати.

Пробудження таланту залежить не тільки від наполегливої і систематичної праці індивіда. Воно зумовлено потребами суспільства. Те, які саме здібності матимуть найсприятливіші умови для свого повноцінного розвитку, залежить і від потреб епохи та особливостей конкретних завдань, які стоять перед певною спільнотою.